

لا بد تنهم باید حقایق خود را بگویم شما
می گوید اجرا ندارید می گویم وقتی که ترازو
بلنگه نداشت بلنگه دیگر هم ندادد حالا سینه
اجرا ندارید مجلس هم ندارید همانطوریکه در
قانون اساسی نوشته شده که اساس مشروطیت تعطیل
بردار نیست پس شما باید از شاه بخواهید که کابینه
صحیح برای شما همین نمایانده یا اگر این مجلس قوه
معتبره است پس بکوتوه مفتنه دیگر درست کنید .

حاج امام جمعه - برای اینکه داخل کار
دیگران می گویم اینستکه هیچ کاری از ما پیشرفت
نی کند هر چه می توانید در صحت وزرا و وزارتخانه
بکمر تبه بکشید تا آسوده شوید .

حاج میرزا زاعلی آقا جماعتی هستند که نمیدانم
از دولتی یا غیره یا از مراجع می خواهند مجلس
را برهم بزنند از همه جا دستشان کوتاه شده حالا
می خواهند باین اسم که این رای باسم مجلس تمام
شود و آن وقت همه فرض پیدا کنند پس باید کاری
کرد که باسم مجلس تمام نشود یکی میدهد دیگری
می خورد ربطی بمجلس ندارد .

رئیس - من تکلیف می خواهم پول باید گرفته
شود یا غیره روز شاهرزاه ظل السلطان و غیره بی نام
دادند که شما مخالف قانون اساسی رفتار میکنید حال
باید پول گرفت یانه بهر حال تکلیف چیست (گفته
شده که باید گرفته شود) .

رئیس - تومانی پنجهزار داده شود یا خیر؟
(اکثر گفتند باید داده شود ؟ (مجلس ختم شد)

**مذاکرات روز شنبه
۱۸ رمضان المبارک
دارالهورای ملی**

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۱۶ را آقا
میرزا طاهر قرائت کردند .

و توفیق الدوله - دیر و زودر خصوص پرداختن
حقوق گویا نتیجه معلوم نشده بود امروز خوب
است از مذاکره نتیجه این طور گرفته شود که
اشخاص مستاصل که پنجاه الی صد تومان حقوق
دارند بواسطه استیصال آنها فعلا داده شود تا برای
کلیه قرائی گذاشته شود .

رئیس - چون اکثر این پروات وعده
دارد باید ملاحظه شود شاهرزاه ظل السلطان هم
هفتاد هزار تومان داده اند باید منتون شد .

آقا شیخ حسین - خوبست اشخاصی که
تومانی پنجهزار داده میشود فعلا دوریال داده شود
و باشخصی که تمام داده میشود فعلا نصف داده شود
که چه آخر کار بی بهره نمانند تا فکری بشود
رئیس - مقصود این است که تصویب شود
باشخاص مستاصل از امروز شروع شود که داده شود
مسئله تومان و پنجهزار مسئله جداگانه ایست .

وکیل الرعایا - ظل السلطان چه قدر داده اند
و توفیق الدوله - هفتاد هزار تومان داده اند
میلنی هم وعده دادند خیلی مساعدت و همراهی
فرموده اند باید منتون بود .

رئیس - بلی حضرت والا ظل السلطان داده
اند و خیلی هم همراهی کرده اند تقریبا سه هزار
تومان داده اند ولی تا امروز از نایب السلطنه خبری
نشناخت در باب این که یک قسمت تومانی پنجهزار
ببرند و یک قسمت که اهل خدمت هستند تومان تومان
ببرند و یک نفره شد ولی یکی گرفته نهند همه باست

رای گرفته شود .
آقا میرزا محمود - در باب مأمورین خارجه
قرار شد بقسط داده شود خوب است حالا بیک
چیزی فعلا داده شود .

و توفیق الدوله - در این جزئیات حالا نمی-
توانیم گفتگو نمایم اینها با وزیر مالیه است .
آقا سید حسن تقی زاده - اگر اکثریت
تمام حاصل فرمائید خوبست قرار بگذارید که بدو
قسط داده شود .

مستشار الدوله - سکتله در دادن حقوق
یونیت بیل وزیر مالیه هیچ دخالت نکرد زیرا که
مسبوق نبود وزیر مالیه حالیه هم که هنوز داخل کار
نشده اند اما اساس این مسئله که بصاحبان حقوق
تومان پنجهزار داده شود مسلم است و اینکه به
مأمورین خارجه و نظامی تمام داده شود محل حرف
نیست جزئیات آنهم با وزیر مالیه است در اینخصوص
هم لایحه نوشته شده قرائت شود (قرائت شد مشر
بر این که بصاحب منصبان نظامی که داخل در خدمت
هستند و مأمورین وزارت امور خارجه که مقیم در
ممالک خارجه هستند تومان تمام داده شود و
بارباب حقوق تومان پنجهزار داده شود از بابت
پیوندات و حقوق اشخاصی که محتاج باین مواجب دیوان
در امور معاش خود نیستند فعلا بمانند بعد از تجدید
نظر قانونی همین خواهد شد)

رئیس - آقای ناصر الملک وزیر مالیه و
رئیس الوزرا هستند با هیئت جدید وزرا تشریف
آورده اند که سایر وزرا را معرفی نمایند انشاء الله
مبارک است و امیدواریم که تمام مقاصد انجام و مقاصد
اصلاح پذیرد و نواقص امور بتوجهات حضرت حجه الله
مرتفع گردد .

رئیس الوزرا - (آصف الدوله وزیر داخله)
(صبیح الدوله وزیر علوم و فوائد عامه) (مشیر الدوله
وزیر امور خارجه) (مخبر السلطنه وزیر عدلیه)
(مستوفی الممالک وزیر جنگ) (مؤتمن الملک وزیر
تجارت و گمرک) پس از معرفی اجازه می خواهم
که منی رئیس الوزرائی را تشریح نمایم رئیس -
الوزرا یعنی رئیس مجلس وزرا ترتیب مشروطیت
اینست که هر یک از وزرا در امر وزارتخانه
خود استقلال دارند و مسئول هستند ولی در امور
پلتیکی مملکت همه با هم شریکند و مسئولند
بغضات متفق بواسطه یاره مشکلات که دیدم کنار
پیشرفت ندارد از جهت روز قبل من استفاده اولی حالا
بمقتضای ضرورت وقت قبول خدمت سکرم و
آن مشکلات هم رفع نمی شود مگر باتفاق و اتحاد
که باید یکدیگر مشغول کار شده تدریجا امورات
اصلاح شود .

رئیس - یک چیزی هم بن ضمیمه مینمایم
امروزه که این هیئت جدید انتخاب شده اند در حالی
است که مملکت خراب است تیریز استرا با دجا های
دیگر تمام منشوش است و انشاء الله رفع این افشاشات
بتدریج خواهد شد مقصود این است که همه بدانند
که یکدفعه این کارها اصلاح نمی شود و باید همراهی نمایند .

حاج سید عبدالعزیز - سلطنت
بهیئت دولت همیشه قوه اجرا بهتره باید مقدمه مجری
دارند که مملکت منظم شود و بعد کیفیت احسان
را بنمایند که مردم از رفاه آنها نیز مستفیض شوند
آقایان وزرا که معرفی شدند انشاء الله مبارک است
حالا بر آقایان دست که بطوریکه امروزه اقتصاد دارد

در اجرای سیاست شروع نمایند برام همین است
که کمال مساعدت و همراهی را داشته باشیم .
رئیس الوزرا - چون مایا بدایره عدل
گذاشته ایم سیاست بوقع هم عدل است البته هر چه
از مجلس وضع شود مجری میگردد .

حاج محمد اسمعیل آقا - با کمال شوق
و شرف حضور وزرا عرض می نمایم امروزه آنچه
مردم میل داشتند که مردمان با علم و اطلاع دنبال
کار شوند بعمده الله شده اند اول استعداتی که دارد
این است اداره و وزارتخانه های خود را مرتب نمایند
که اگر فرضا تقیری داده شد وزارتخانه بجای خود
باقی بماند و امورات مملکتی مختل نشود .

رئیس الوزرا - از این حسن ظنی که
حاصل گردید خیلی تشکر میکنم و از طرف خودم
و سایر وزرا عرض امتنان می نمایم ولی باین درجه که
حسن ظن هست ماها دارا نیستیم ولی باید باندازه
وسع بشریت کوشش نمایم و اگر هم نقصی ملاحظه
شود بواسطه حسن ظنی که دارید اغماض خواهد فرمود
و همین قدر استند داریم که همراهی فرمائید که
امورات پیشرفت حاصل نماید .

وکیل التجار - اساس هر چیزی بر سه چیز
است دانستن خواستن عمل کردن یعنی توانستن تا
حال اساس اولی که دانستن باشند بود لهذا خواستن
هم نمی شد امروز بعمده الله دانستن در این هیئت جدید
وزرا بطور کامل هست پس خواستن هم می شود
با وجود این هر دو البته توانستن که عمل نمودن
باشد بظهور میرسد .

رئیس الوزرا - دانستن از حسن ظنی که
فرمودید در خود جز قلیلی سراغ نداریم ولی انشاء الله
بخواستن زیاد جبران را میکنیم توانستن هم بقدر
امکان است و از برای توانستن شرایطی لازم است
که مقدم بر همه پول است و انشاء الله بهمت همگی
اصلاح خواهد شد .

آقا میرزا ابوالحسن خان - اگر چه قبل از
وقت اخبار نشده ولی از وزیر امور خارجه استندا
میشود اگر جواب سفارت از بابت معاهده حاضر
شده است ارائه شود و اگر حاضر نشده حاضر
کرده بمجلس ارائه دهند که بدانیم چه جواب میدهند
همه میدانند که مجلس هیچیک از این فصول را
قبول نکرده است و ایراد دارند .

وزیر امور خارجه - البته میدانید قبل از
آنکه وزیر معرفی شود بکار شروع نمیکند البته بعد از
معرفی اول کار بیکه شروع شود همین است .

وکیل التجار - استعدای دیگر این است
که کمیسیون سرحدی راهر قدر زودتر روانه فرمائید
وزیر امور خارجه - کمیسیون حاضر است
معطلی فقط برای پول است قدری رسیده است
و قدری در همین روزها داده شده می رود .

رئیس - از قرائی که جناب معتمد السلطنه
نوشته بودند تا روز بیست و چهارم خواهند رفت .
رئیس الوزرا - اقداماتی که باید بکنیم بعضی
عاجل است و بعضی آجل اهم از تمام امور استقرار
نظم است که باید داد شود و آنهم نشود مگر
بواسطه فسون و در باب فسون حالیه باید هم از ترتیب
سابق را منظم نمود زیرا که موضوع جدید را حالا نمیشود
باین زودی اجری داشت همچنین اصلاح مالیه لزاهم
امور است و برای این که احوال وضع جدید در همراهی
موکول بولست حالا که بول نداریم باید بتدریج اوضاع
قدیم را تبدیل باوضاع جدید نمایم .

آقای سید حسن قلی زاده جمعی که تا پوزرا حاضر باشند خیلی منتقم است و کمتر میسر میشود اینست که باید مطالب مهم گفته شود آنچه که امروزه اهم است اجرای قوانین اساسی این مملکت است لهذا از آن قوانین دوسه قانون را یاد آوری میکنیم یکی اینست که فرامین و دستخطهای شاه مجبری نشود مگر بتصویب وزیر مسئول این موضوع امروز بید باید گفته نشود که فلان کار بحکم شفا می بود یا بوجوب دستخط بود زیرا که وزیر مسئول است همچنین وزراء قلمرا نباید قطع کنند مگر اینکه خود را مسئول بدانند زیرا که یکی از شرایط کابینه اینست دیگر اینکه خواهش میکنم کار دولت بعدها با خود دولت باشد بمجلس رجوع نکنند و هر یک از وزراء کار خود را میکنند دیگر اینکه لازم است از امروز يك قدری آدم تربیت کنیم اشخاصیکه زحمت کشیده اند و دارای رتبه و مقام علمی شده اند آنها را باید اهمیت داد و تشویق نمود تا اسباب رغبت سایرین شود که بعد ها تصدیر رجال نباشد و مردمان تربیت شده هم وقت باشند که از جهل کار بر آید و هر روزی معان مستقری برای خود انتخاب نماید که آن وزارتخانه را مرتب کند و اگر تئوری در هیئت داده شود وزارتخانه بحال خود باقی باشند.

رئیس الوزرا — مسلم است اول وظیفه ما اجرای قوانین اساسی است که باید نقطه به نقطه مجری داریم هر وقت نتوانستیم از عهده بر آیم باید استعفا بدهیم والا اینکه گفتند کارهای دولت را بمجلس رجوع نکنند البته باید هر یک از وزراء کار خود را انجام بدهند و بمجلس مزاحم نشوند مگر در بعضی امورات که باید شور شود اما در باب اشخاص تربیت شده که معاونت وزارتخانه را در عهده بگیرند که بعد از برای کار خوب باشند خیلی اهمیت دارد البته رعایت خواهد شد.

آقای میرزا محمود — رئیس الوزرا فرمودند هر وقت از عهده بر نیامدیم استعفا بدهیم گمان این است که آنها حق نداشته باشند استعفا بدهند باید معظورات خودشان را اظهار نمایند.

رئیس الوزرا — مقصود قانون اساسی بود که باید نقطه بنقطه مجری داریم.

احسن الدوله — این همه که تاکنون هیئت وزرا تغییر یافته و آمده اند همان دهنه اول از خودشان اطمینان نداشتند زیرا که علم نداشتند ولی این هیئت بعد از علم را دارند فقط عمل است استعفا داریم سربا شروع بکار کنند و از اعمال خودشان راپورت بدهند.

رئیس الوزرا — البته ما باید اطلاع بدهیم و خودمان هم بیائیم بمجلس اظهار نمایم البته خواهیم آمد و در مذاکرات مجلس هم تا بتوانیم شرکت میکنیم و بملت خدمت می نمایم.

(در این موقع هیئت وزرا رفتند به کلبسیون مالیه.)

وثوق الدوله — خوب است در خصوص تومانی پنج هزار رای گرفته شود که اساس مشاورت در کلبسیون مالیه با وزیر مالیه معلوم باشد.

میر السلطان — باین سربازها تیکه میکویند تومانی بتومان داده شود اینها بهتر تربیتی بوده امور خودشان را گذرانده اند فرض هم بیانک ندارند گمان میکنم جز برای رؤسا فایده نداشته باشد (سوال

شد که وزارتخانه مفت شد گفت شد که دو وزارتخانه با منضم اندوله است.)

وکیل الزحایا — خوب شد که وزارت فواید به صنیع الدوله داده شد اگر اینطور بماند یکی از میان میراث انشاء الله در همین نوسه ماهه این دو وزارت خانه ترفی خواهد کرد.

خیاط پاشی — باقی و کلا باید انتصاب شوند از ایلات هم باید وکیل خواست خیلی لازم است.

رئیس — انشاء الله در همین ایام خواهیم خواست تاکنون فرصت نداشتیم.

سید الحکما — دو ماه است ورامین حکومت ندارد زراعت و اموال مردم از زمین رفت تکلیف چیست؟

آقای میرزا ابوالحسن خان — باید بوزیر داخله رجوع کرد و خواست.

نسان الحکما — آن دو ماده که از قانون وزارت داخله منته است خوب است بعد از این فرائت و رای گرفته شود.

رئیس — چه میب دارد.

صدر نظری — ناامنی طرق و شوارع راهه می دانید پیش از این هم با آساف الدوله که فعلا وزیر داخله است سیرده شده بود اقدام کافی نشد حالا باید از کی خواست.

رئیس — البته مسئولیت با وزیر داخله است و از قرارای هم که شنبه بعکس تلگراف شده بود بختیاری ضمانت امنیت راه اصفهان را نموده است فعلا تا یک اندازه خوبست.

حاج معین التجار — بیشتر هر وقت خبر اغتشاش از جانی میرسد بمجلس خیلی اهمیت میداد ولی حالا از بسکه از اطراف خبر رسیده گویا اهمیت آن از بسن رفته است آن فارس آن تهریز آن جاهای دیگر تاحال هم در این مدت اقدامی نشده است بواسطه این بود که هیئت کابینه مرتب نبود حالا کمین شده است امشب شب احیاء تعطیل است کان من اینست که شب احیاء باید افضل اعمال را بجا آورد و افضل اعمال امروز تا مین داخله است که باید از وزیر داخله بخواهیم و بعد از آن از وزیر امور خارجه رفع تعذبات عثمانی را که این همه تجاوز نموده و زودتر باید چاره کرد.

حاج محمد قلی — تعیین حکومت استر آباد شده است یاخیر؟

رئیس — سیف السلطان معین شده ومدتی است که استر آباد مغشوش است باید زودتر این اقدامات را کرد.

حاج معین التجار — باید علاج کرد.

صدر نظری — این همه امرا و سربازان که هر یک دارای مناصب و امتیازاتی هستند کجا باند که يك نفر نیست برود بمأموریت سرحد.

رئیس — از برای پیش این حرفها بدنبود اما حالا که وزراء تغییر وضع داده اند همه اصلاح خواهد شد و حاج معین السلطنه هم حاضرند که بیروند.

حاج معین السلطنه — بنده امروز حاضرم که وداع کرده بروم از برای رفع اشتباهات عرض میکنم از اول بعضی شرایط شده و حضور هابونی هم رسیده وزیر امور خارجه و مجلس هم میدانستند که شاید بنده بتوانم این خدمت را انجام بدهم بنده همچنین گمان کردم که در دولت مشروطه اگر شرایط بعمل نیاید باید

استغنا فاین بود که استعفا کردم بعد ملاحظه کردم که از اطراف اصرار بر این میکنند باین حسن ظن بنده هم حاضر شد که بهتر تربیتی کند دستور العمل بدهند بروم و چون تاحال پول حاضر نبود از امروز برات و حواله دادند که گرفته شود آن اشخاصی هم که بنابنده راه بنده بیایند یکی از آنها ناخوش شده بین نظام هم میکویند بمن سابقا نعت خیانت زده اند تاریخ آن نعت نشود حاضر نخواهم شد.

حاج معین التجار — یکی از مطالبی که امشب باید تمام پذیرد رفتن حاج معین السلطنه است که باید مذاکره بشود و هر چه لازم است تهیه شود.

آقای سید حسن قلی زاده هر کس هر چیزی که ببقیده اورا سخ شود که اگر آن ترتیب فراهم نشود اسباب فساد خواهد شد مجبور است که عقیده خود را اظهار نماید اگر چه مفولوبت از برای او حاصل شود زمانی که کابینه سابق روی کار بود شرایطی که از برای این کمسیون شد یکی این بود که همه قشونی تهیه شود و معلوم نشد که از مجلس در این خصوص رای داده شود آن هیئت وزرا گفتند لازم نیست و مجلس هم ساکت شد مخصوصا وزیر امور خارجه که بترس ورژ افتاده بود بهر حال تمام نشده ماند حالا خوب است در مجلس حضور وزرای جدید مطرح شده به بینیم لازم است یاخیر در رفتن قشون عقیده بنده بر این است که لازم است.

حاج معین السلطنه — حالا که تراز شد در کمسیون مذاکره شود زیاد زحمت نمیدهم وقتی که این مأموریت بمن رجوع شد و من شرایطی اظهار کردم دیدم هنوز شروطت قبول نند بعضی حرفها زده شد بعضی گفتند که فلانی میخواهد داخل کابینه بشود و حال آنکه بنده را از اول در آن کابینه اولی برای وزارت علوم انتخاب کرده بودند گفتیم کاری که از من ساخته نیست داخل نمیشوم و از آن روزی که در اساس هیئت کابینه تزلزل حاصل شد من از خانه خود بیرون نیامدم بطور تحقیق میکویم که این خدمت من از تمام وزارتخانه ها کمتر نیست و این خدمت من دوام دارد همیشه است ولی صراحت میکنم چون دیدم دولت و مجلس آن نکته را ملقت نشدند لهذا حالا آمدم منقطعاً منکم و متوکلا علی الله میروم.

حاج امام جمعه — کسی که امروز ملت باو حسن ظن دارد در این کار آقای معین السلطنه است شرایط هم اصلاح خواهد شد در مسئله قشون کار یکرود و دو روز نیست ایشان بروند اگر صلاح دیدند که قشون لازم است تلگراف کنند فرستاده می شود.

حاج معین السلطنه — چون گفتند که در کمسیون مذاکره میشود این بود که زحمت ندادم و راه کار را در آنجا عرض خواهم کرد.

رئیس — شما مأمور ملت هستید البته هر چه راه وقت لازم دانستید از پول و قشون فرستاده میشود.

آقای میرزا ابوالحسن خان — اهمیت قشون آنچه همیشه شد از برای امنیت داخله آذربایجان بود در این صورت لازم نیست که همراه شما باشد حالا هم هرفوت لازم شد فرستاده میشود.

آقای معین حسن — ببقیده بنده قشون از برای

رسانه باقری با بیان لازم است .

حاج محترم السلطنه - نشون از برای امنیت داخله لازم بود فرمان فرما وقت رفتن شرط کرد که سه چهار فوج نشون فرستاده شود و فرستاده نشد تا داخله آذربایجان امن نباشد کار از پیش نبرد در این صورت در مرفوع من یکمصد سوار از فرمانفرما بخواهم مقرر خواهد آورد.

حاج معین التجار - نشون معلوم است از برای امنیت داخله است و آنهم امروزه بواسطه نبودن پول ممکن نیست هر کس رای دارد بگوید وقتی که کسی دید ملکش از دست میرود از خارج پول قرض می نماید برای نگاهداری آن عقیده بنده این است که مالیات اسمال را بهیچ مصرفی نرسانید مگر بصرف نشون که باید نشون را برای امنیت داخله منظم نمود.

مجلس ختم شد

مذاکرات روز یکشنبه ۱۹ شهر رمضان دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۱۸ آقامیرزا ظاهر قرائت کردند.

رئیس - کاغذی از طرف یکی از اهل علم نوشته شده چون خواهش شده که قرائت شود قرائت شد قریب باین مضمون بود.

حضور حجج اسلام و وکلای عظام دامت ثابدهم امروز مدلت همه جا را گرفته از اقدامات حجج اسلام عدل همه جا انتشار یافته کسی نمیتواند خود را مشروطه بماند و برادران دیگر را از این نعمت بی نصیب پندارد چه سال است این ذره بی مقدار خدمت بشرع نموده و گوشه گیری را بر هر چیز رجحان داده چون بعضی بنده را بنسبت استبداد متهم کرده اند عرض میکنم بنده در خط شغل و منصبی نبودم که طالب استبداد باشم و همیشه در خیرخواهی نوع حاضر بوده هستم و با اساس ممدکت و مجلس مقدس از هر حیث همراه بوده و بیایم (لطف الله) گفتند آن نسبت هائیکه بمجلس در حضرت عبدالعظیم دادند هنوز از یاد مردم نرفته است

کاغذی از طرف شاهزاده شجاع السلطنه رسیده بود قرائت شد قریب باین مضمون جناب وزیر اضم از طرف مجلس آمده که این بنده مبلغ یکمصد هزار تومان بیانات ملی بدهم بدهی است سعادت ملت ببدل است و حفظ مملکت راهم نمیتوان کرد مگر بپول و قوه در این مقدمات بدیهی حرفی ندارم و البته هر کس باندازه وطنپرستی و غیرت خود خواهد داد خواهش دارم معین شود در این سه تقسیم بنده از کدام یکی هستم یکی اشخاصی که موجب زیاد از دولت میبرند دویم کسانی که حکومت زیاد کردند و دخل بردند سیم کسانی که از روی حب وطن پرستی همراهی مینمایند بنده چهار سال اول سلطنت شاه میروور پانزده هزار تومان موجب داشتم شش سال آخر پنجاه هزار تومان در تمام این مدت بیست و چهار ماه حکومت کردم در شهر جمادی الثانیه یکی از وکلای محترم نسبت به بنده داده بودند که یکمصد و پنجاه هزار تومان موجب دارد نیندادم کی این القاه شهرا کرده است خوبت درست رسیدگی فرمایند بر حسب تمولو مکتت آنچه لازمه همراهی است رفتار نمایم.

رئیس - چون اصرار کرده بودند قرائت شود قرائت شد .

آقامیرزا ابوالحسن خان

شجاع السلطنه قابل توجه است عقیده بنده اینست که باید بالنسبه باسپرین ملاحظه شود و اینکه نوشته اند من بیست و چهار ماه حکومت کرده ام صحیح است .

آقامیرزا محمود - آنای شجاع السلطنه نوشته اند هر کسی حق بر بنده دارد بگوید آنسالی که حکومت فارس را داشتند حقوق مردم را ندادند و نیز کمال آباد ساوجبلاغ را بدون حق تصرف کرده اند **رئیس** - خوبست آن دو ماده که از قانون وزارت داخله مانده است قرائت شود امروز آنقدر کار نداریم دیشب وزیراع تشریف آوردند و کلاهم آمدند در کلیه کارها و انتظام ولایات خیلی مذاکره شد الحمد لله بیک جانی منتهی شد .

آقا شیخ ابراهیم - خوب است رفع توفیق روزنامه صور اسرافیل و جعل المین بشود که صاحب اداره اند خیلی ضرر وارد میشود بر ایشان .

رئیس - این مطلب راجع بوزارت علوم است بایشان نوشته میشود .

وکیل الرعایا - شاهزاده شجاع السلطنه نوشته اند زیاده از بیست و چهار ماه حکومت نکرده اند خوب است از سردار اکرم که پیشکار ایشان بود و دخل هارا از برده این وجه خواسته شود .

رئیس - این عقیده شما صحیح است .

آقامیرزا محمود - آن بقایائی که از حقوق مردم در شیراز نداده اند باید بدهند اما از بابت این تقسیم بهمانطور که نوشته اند باید ملاحظه شود و کمال آباد هم باید رد شود .

آقا میرزا ابوالحسن خان - هر کس حرفی دارد در دیوانخانه عدلیه برود هارض شود تا رسیدگی شود ربطی بمجلس ندارد ولی اینکه نوشته اند بمناسبت باید تقسیم شود درست است (گفتند کمال آباد خالصه بود بر کشت گفته شده هنوز برگشته است)

در این موقع ورقه رای از بابت آن ماده نظامنامه وزارت داخله که راجع بنظارت بلدییه بود در امور وصایا در صورت تخلف منتشر شد (۹۱ رای داده شد)

وکیل الرعایا - از بابت تلگرافخانه روزی سیمصد تومان ضرر بملت میرسد چه باید کرد .

رئیس - فرار شد شب ۲۴ تمام شود . مجلس ختم شد

مذاکرات روز چهارشنبه ۲۲ رمضان دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز یکشنبه ۱۹ را حاجی سید نصرالله قرائت کردند

سیدالحکما - خوبست آن یکماده از قانون وزارت داخله که محل گفتگو بوده قرائت و تصحیح شد تمام شود

حاجی سید نصرالله - هنوز دقت نشده باید دقت شود

احسن الدوله - مملکت ما که منشوش بود در معاشر و جاهای دیگر معلوم بود ولی حالا سرایت بساجد هم کرده است تاکی باید اینطور باشد کسی نیست که بگوید چرا و سیاستی در بین باشد مجازات بکلی از میان رفته است در مسجد قالیچه و اصحاب مرد را برده اند و چه زحمت و خسارت وارد آورده اند .

(۱) رجوع شود بمتن قانون وزارت داخله که سابقا درج شده است

وکیل التجار - ضمیمه که حامله بوده بچه آن سقط شده است .

بحر العلوم کرمانی - بنده خارجه را ندیده ام می گویند در همه جا رسم است که در مجامع عمومی از طرف دولت پلیس و مستعطف گذارده می شود که محافظت نظم آنجا را بکنند اینجام باید همانطور بشود .

وکیل الرعایا - آنچه معق است در مسجد قمه کشیده شده است و جمله ببرد آورده اند و یک نفر هم از سینه زخم خورده خودمان دیریم و استنطاق کردیم باید مجازات داده شود .

آقا سید مهدی - بنده از این مجلس سؤال میکنم که مسؤل امنیت این مملکت کیست در هیچ چیز این مملکت از نرخ و جماع و غیره ترتیب صحیح نیست .

آقا سید حسن - باید امنیت از وزارت داخله خواسته شود

وکیل التجار - از فراریکه بنده شنیده ام شاهزاده مؤیدالدوله ناخوش هستند خوب است از وزارت داخله خواسته شود که بکها کم مقتدری معین نمایند که ب مردم سیاحت بدهد .

آقامیرزا محمود - اگر می خواهید مثل سابق رجوع بوزارت داخله شود که فراموش کرد و از میان برد که فایده ندارد خوبست اگر بوزارت داخله رجوع می شود بکروزه پانصدروزه وقت خواسته شود که امنیت بدهد و مجازات این اشخاص هم داده شود .

اسدالله میرزا - این مطالب که گذشت و باید از وزارت داخله امنیت خواسته شود ولی عرض میکنم که آقا سید جمال واعظ که یکی از واعظین بزرگ است و در یکی از روزنامه های بزرگ فرانک دیم که آقا سید جمال را بیدار کننده ایران نامیده و خیلی تمجید کرده است که فی العقیقه خیلی زحمت هم کشیده ببنده فرمودند که این مطلب را بمجلس عرض نکنم لایحه هم نوشته و سایرین هم همینطور توسط کردند و همچنین از انجن فقهاز تلگرافی بجناب تقی زاده کردند که روزنامه حبل المتین را آزاد نمایند و خیلی اصرار داشتند و در حقیقت عقیده بنده هم این است که باید روزنامه آزاد باشد و چیزیکه موجب بیداری مردم است جلوگیری از آن در اول کار صحیح نیست حالا عرض میکنم که مجلس مقدس یا آزاد نماید و از توقیف خارج نماید و یا اینکه راجع بوزارت علوم نماید که هر نحو صلاح می دانند عمل شود .

احسن الدوله - بوزارت علوم رجوع شده بود توقیف روزنامه هم هیچ صحیح نیست باید از توقیف خارج شود

حاجی سید نصرالله - طریق صحیح این است که بوزارت علوم رجوع شود همانطور که صدر اسرافیل را رجوع کردند هر چه از آنجا صادر شود صحیح است زقمه در این باب از طرف وزارت علوم قرائت شد که بنا بر حکم مجلس مقدس روزنامه حبل المتین توقیف است هر کس مدعیست حاضر شود معاکم شود .

آقامیرزا محمود - گمانم این است که روزنامه رجوع بوزارت علوم است او خودش باید ملاحظه نماید اگر صحیح نوشته و محل ایراد نیست که هیچ الا مواخذه شود چرا از کردن خود رد مینماید